

Genesis 25,19-34

Toto je rodopis Abrahamova syna Izáka: Abraham zplodil Izáka. Izákovi bylo čtyřicet let, když si vzal za ženu Rebeku, dceru Aramejce Betúela z Rovin aramských, sestru Aramejce Lábana. Izák prosil Hospodina za svou ženu, protože byla neplodná. Hospodin jeho prosby přijal, a jeho žena Rebeka otěhotněla. Děti se však začaly v jejím těle strkat. Tu řekla: "Je-li tomu tak, co mě čeká?" A šla se dotázat Hospodina. Hospodin jí řekl: "Ve tvém životě jsou dva pronárody. Oba národy se rozejdou, jen co z tebe vyjdou. Jeden národ bude zdatnější než druhý, bezpočetný bude sloužit počtem skrovnějšímu." Potom se naplnily dny, kdy měla родit. A hle, v jejím životě byla dvojčata. První vyšel celý červenohnědý a chlupatý jako kožíšek; toho pojmenovali Ezau. Potom vyšel jeho bratr a rukou držel Ezaua za patu; ten dostal jméno Jákob. Při jejich narození bylo Izákovi šedesát let. Když chlapci dospěli, stal se Ezau mužem znalým lovu, mužem pole, kdežto Jákob byl muž bezúhonný a sídlil ve stanech. Izák miloval Ezaua, protože z lovu měl co do úst, kdežto Rebeka milovala Jákoba. Jákob jednou připravil krmí. Tu přišel Ezau z pole znavený a řekl Jákobovi: "Dej mi zhltnout trochu toho červeného, toho krvavého, jsem znaven k smrti." Proto se jmenuje Edóm (to je Červený). Jákob však řekl: "Prodej mi dnes své prvorozenství!" Ezau na to odvětil: "Stejně mám blízko k smrti, k čemu je mi prvorozenství!" Jákob řekl: "Odpřísáhní mi to dnes." A on mu to odpřísáhl, a tak své prvorozenství prodal Jákobovi. Jákob dal pak Ezauovi chléb a čočkovou krmí. Ten pojedl, napil se, vstal a odešel. Tak Ezau pohrdl prvorozenstvím.

První se narodil Ezau - ale Jákob mu byl v patách, jako by na porodní cílové pásce zkoušel kolem bratříčka proklouznout na svět jako první.

Být první – nejvyšší – nejdravější – nejsilnější – nejviditelnější – to je, zdá se, princip, který často funguje v přírodě.

A mnozí se podle něj řídí (či chtěli by řídit) i ve vztazích mezi sourozenci – kolegy v práci – anebo celými národy. Jakoby teprve schopnost předčit druhé dávala lidskému žití budoucnost a smysl.

Jako by tomu, kdo se nevyšvihne – nezvítězí – nepatří k nejobdivovanějším – či obecně respektovaným – zůstal pro život jen pocit trapné průměrnosti, ne-li rovnou frustrace z vlastní zbytečnosti.

Bibličtí vypravěči tuhle mentalitu, mentalitu přírodního výběru, kterou někdy se snadností hodnou lepší věci přenášíme do právě i do svých vztahů s kolegy, v rodině nebo církvi, bibličtí autoři ji znají. Znají – ale nijak se jí nepodbízejí.

Nenabízejí víru v Boha Abrahamova, Izákova a Jákobova jako doping, který ti zaručí, že budeš vždycky první. Znají ji – a proto **nad ní kladou otázku:**

Co z toho vyroste? Co z toho povstane?

Jaké plody takový boj o prvenství může přinést – a jaké to vezme konce?

A proto také uprostřed světa, kde vládne souboj o prvenství, vyprávějí příběhy, podle nichž silnější bude sloužit slabšímu, neboli prvnímu druhému. A tak vyprávějí o tom, co z toho vyroste, když se do světa té nekončí

soutěže vloží Bůh Abrahamův – Izákův a teď co nevidět i Jákobův.

A protože jde (a nám společně tento podzim půjde) o plody Hospodinova oslovení a pozvání, musí být už od počátku jasné, že tyhle plody se nezrodí samy od sebe. Když se má do tohoto světa narodit ten, jehož příběh ztělesní, co to znamená – že silnější bude sloužit slabšímu, neboli prvnímu druhému – nebo že první budou poslední a poslední první – nejde to a ani nemůže jít samo sebou. Jen z lidského přičinění. V evangelických ložnicích visívaly cedulky „Našemu počínání buď Boží požehnání“ – ale **počátek tohoto počítí** nebude v rukou lidských, nýbrž Božích.

A tak, jen co vypravěč nadepíše další sérii *toto je kniha o tom, co vyplodil Izák* – slyšíme, že nezplodil nic. Protože Rebeka, jeho žena, byla neplodná.

Tuším, že tahle natvrdo řečená zmínka biblického vypravěče může leckomu připomenout nezaslouženou bolest a trápení. A proto připomenu: Když v bibli narazíme na tenhle motiv, nebude to otázka, se kterou musíme k lékaři, ale kterou si sama nad sebou má položit církev; sbor:

Kdo nám otvírá budoucnost?

Jsou to naše schopnosti, umění zařít to Božímu dílu v tomhle světě (třeba i za jakoukoli cenu) - nebo Hospodin sám?

A naopak, když nám to jako církvi či sboru nejde, když nám se zdá, že matka církev je neplodná – neatraktivní – na odpis – musíme hned propadat frustraci a beznadějším? Nemáme spíš naslouchat, zda si k tomu neřekne své ještě Hospodin?

Nevím jestli Izáka (jehož jméno znamená *Ten, který se směje*) smích přešel, když mu léta plynula a Rebeka pořád nic... Každopádně pochopil, že si s Rebekou budou muset projít kusem příběhu rodičovské generace Abrahama a Sáry. Jakoby nestačilo, že Rebeka před svatbou absolvovala abrahamovské vyjití do neznáma – ještě musí jít kus cesty ve stopách neplodné pramáti Sáry.

Ale pak, jednoho dne přišla k Izákovi: Tvé prosby byly vyslyšeny. Čekáme dítě.

A Izák se smál. A ještě víc se smál, když za čas přišla: „Budou to dvojčata. A nedají jeden druhému pokoj.“ Čertíci – smál se Izák.

Rebeca takhle do smíchu není.

Co z toho bude? Co z těch dvou vyroste, když už teď jeden druhému nedá pokoj – a nepřeje životní prostor? A odpověď, kterou uslyší od Boha Abrahamova a Izákova jí rozhodně pokoje nepřidá: Nosíš v lůně dvojí lid. Silnější a slabší. Nedají si pokoj. Ale nakonec – silnější počtem bude sloužit slabšímu.

Není to trochu proti přírodě?, myslí si Rebeka. Je to – proti přírodě – i proti tomu, jak to často chodí v dějinách. Protože tady se do světa silných a prvních má zrodit jeden, který jako svědectví Hospodinu bude právě tyhle zákonitosti obracet naruby – a vnese do nich konečně Božího (a

tím pádem teprve skutečně lidského). Jenže i on sám se to bude ještě dlouho učit.

A tak nejdřív vidíme Jákoba, jak se bratříčka drží při porodu za patu a dere se do světa, jako by ještě na porodní cílové pásce zkoušel, jestli nebude první. Nebyl. Prvním byl ten silný chlupáč. Taky mu podle toho dali jméno: Ezau. Ten druhý byl hladoučké miminko. Jméno mu dali taky takové indiánské: *Ten, který drží za patu*. Ale Jákob taky znamená „hladoučký“. A potom ovšem Mazaný. Trošku podrazáček, co tě umí vzít v pravý čas přes patu.

Co z nich vyroste? Jak si ta bratrská dvojice v pokračování abrahamovského seriálu povede?

Z Ezaua vyrostl lovec.

Vyzná se v divočině, tam, kde vládne zákon silnějšího. Otec si libuje v divoce vonících pochoutkách, které mu synáček nosí. Ale nějak přehlídí, že se celé dny toulá – a místo, co by naslouchal příběhům Abrahama – neřkuli zkoušel zaslechnout hlas Boží – umí dobře naslouchat hlavně tomu, jak to chodí v divočině. A tak z něj nepozorovaně roste predátor, který lační po krvi. Neboť hlasu krve začneš rychle naslouchat, když nechceš slyšet hlas Boží. Možná taky hlasu půdy, smečky, národa. Však taky jeden z jeho pra-pra potomků bude lačnit po krvi betlémských pacholet.

Jákob – bydlel ve stanech.

Tím se neříká, že je kdovíjak domácký typ.

Stany jsou od Abrahama příbytkem kočovníků, co nemají v tomhle světě kde hlavu složit. Koneckonců, i slovo, co se stalo tělem – *stanovalo* mezi námi.

Jákob tedy drží tradici putování, k níž byl povolán Abraham. A možná touží, aby to abrahamovské dědictví bylo svěřeno právě jemu. (Maminka mu to takhle určitě mockrát vyprávěla.) Jenže tohle dědictví může být svěřeno právě jen jednomu. Prvorozenému. Povolánému nést ji a předávat. A prvorozený – povoláný předávat – je Ezau.

Jednoho dne („náš Jákob umí tak dobře vařit!“) přichystal Jákob čočkovou polévku. Právě chtěl odnést talíř matce, když tu se vrací z lovu Ezau, docela vyčerpaný. *Ach, volá, dej mi přece zhltnout trochu toho červeného, toho krvavého, nebo umřu hladu*. Ezau je lačný něčeho **krvavého** – a Jákob svým mazaným nosem cítí šanci: Dobře. Prodej mi ale své prvorozenství...

Oč jde v prvorozenství?

Taky o to, být první? Třeba v náboženství – v Božích očích – podle nějaké úctyhodné tradice? Jákob si to zatím představuje právě takhle. Mazaný druhorozený, který staršímu závidí výsadu, k níž přišel, ani neví jak. Ale i když si to myslí úplně špatně – aspoň o to prvorozenství stojí.

Ezau reaguje jinak: K čemu mi je prvorozenství? Umírám hladu a jednou stejně umřeme všichni. Prvorozenství? Nač? Ezau vidí jen to, co se právě děje. Jeho hlad se omezuje na talíř polévky.

Zná cesty divočinou, a o to, co leží za obzorem, se nestará. Neptá se, k čemu je vlastně na světě a v čem má náš život

budoucnost. Prvorozenství? Nač, k čemu – kdy mám sám tak blízko k smrti!

Jákob Ezauovi poskytl, oč žádal. Chleba a čočkovou polévku. Ezau jedl a pil. Pak vstal a šel. Do života bez tajemství, bez přesahu. Nepřemýšlí, nerozhlíží se, neptá po tom, co je to právě Boží. Opovrhl svým prvorozenstvím. Vstal a šel. Do smrti.

Když jsme dnes zváni k večeři Páně, jsme zváni k jídlu, které pro nás nachystal taky jeden prvorozený. Jednorozený, o němž z nebe prohlásili, že k němu se mají chodit učit lidé všech národů, co je to právě Boží – a od něj uslyšeli, že se o to nemusíš drát – a hledět předbíhat ostatní – protože to právě Boží je tam, kde jsou poslední první a první poslední. A navíc jsme zváni k důvěře, že když u toho stolu jíme a pijeme – **nevstaneme od něj a neodejdeme** od něj do života, který zná jen dnešek a žádnou budoucnost. Právě naopak. Amen.

Gn 25,19-34 2.9.2018

Píseň: 158,1

In: Zaplesejte, spravedliví, Hospodinu, přímým lidem sluší se ho chválit. Zpívejte mu novou píseň, hrejte dobře za hlaholu polnic. Neboť slovo Hospodinovo je přímé, v každém svém díle je věrný. Blaze národu, jemuž je Hospodin Bohem, lidu, jež si zvolil za dědictví. Amen (Ps 33,1.3n.12)

Píseň 33

Modlitba

Náš Pane, radujeme z tohoto dne - radujeme se a děkujeme, že tu smíme stát před tebou jako tvůj lid. Děkujeme, že nás nese a drží tvoje věrnost i tvoje zaslíbení. Děkujeme, že nás v životě nenecháváš bezcílně bloudit. Že nás nenecháváš napospas našim dnům. Děkujeme za tvé zvláštní příběhy, které přemáhají naši nevěru, pochybnosti a všechno zlé, co nás spoutává. Prosíme, ať se i tyto bohoslužby stanou místem, kde se zvěstuje tvoje dobré dílo. Ty sám při nás stůj, ať inspiraci z příběhů tvých svědků nepotkáváme jako hluší a slepí. Amen.

1. čtení Gn 25,27-34

Píseň 631

kázání

Píseň: 383

CONFITEOR

Tváří v tvář svědectví tvých svědků vyznáváme, náš Pane, svůj hlad, poplatnost době a poměrům, v nichž žijem, své prázdné ambice i svou rezignaci i nechuť ozvat se a dosvědčit, jak to vidíš ty. Zapomínáme být svědky vizí tvého království, tvého milosrdenství, přátelství – a tak prohráváme i svou vlastní budoucnost. Před tebou náš Pane vyznáváme svoje viny.

Vyznejme to hlasitě – vy i já – společným vyznáváme. „...“

Tvůj jednorozený syn se však stal naším bratrem a přítelem. Nedral se o moc ani postavení, nýbrž sloužil i tam, kde jiní utíkali. K jeho dílu lásky a služby spolulidství se upínáme, tvému vyvýšení toho ukřižovaného věříme.

Vyznejme to hlasitě – vy i já – společným věříme. „...“

A jako ti, kdo jsou zváni přijímat u Krista dary obnoveného lidství – žít z odpuštění a projevovat kristovskou solidaritu – příznějme se k těmto darům života společným:

Pro lásku Kristovu odpouštíme „...“

Slovo milosti: 1 J 1,8n

Apoštol dosvědčuje: Říkáme-li, že jsme bez hříchu, klameme sami sebe a pravda v nás není. Jestliže doznáváme své hříchy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očisťuje nás od každé nepravosti.

Pozdravení pokoje

Na znamení ochoty sdílet sílu a moc očisty Kristovy pozdravme se nyní pozdravením pokoje "..."

PÍSEŇ 645

Vzdejme díky

Tobě patří dík, Hospodine, Bože vysvobození a naděje. Vytvořil jsi svůj lid Izrael, aby uprostřed tohoto světa dosvědčoval, že kolem tebe se nepoklonkuje ani pýše, ani nadřazenosti, ani těm, co se proderou nahoru bez skrupulí a úcty k druhým. Vzkříšením svého jednorozeného syna jsi dal nezpochybnitelný smysl jeho nasazení a službě. Zveš nás, abychom nově rozuměli jeho slovům: „Králové panují nad národy, a ti, kdo jsou u moci, dávají si říkat dobrodinci. Avšak vy ne tak: Kdo mezi vámi je největší, buď jako

poslední, a kdo je v čele, buď jako ten, který slouží. Vždyť já jsem mezi vámi jako ten, který slouží.“

U velikonočního stolu, kde takto vyložil svou službu, pozval Ježíš k hostině svého království a učedníkům řekl:

(USTANOVENÍ)

„Velice jsem toužil jíst s vámi tohoto beránka, dříve než budu trpět. Neboť vám pravím, že ho již nebudu jíst, dokud vše nedojde naplnění v království Božím.“

Pak vzal chléb, vzdal díky, lámal a dával jim se slovy: „Toto jest mé tělo, které se za vás vydává. To čiňte na mou památku.“

A právě tak, když bylo po večeři, vzal kalich a řekl: „Tento kalich je nová smlouva zpečetěná mou krví, která se za vás prolévá.“

V jeho jménu prosíme společně:

OTČE NÁŠ

POZVÁNÍ

"Blahoslavení, kteří jsou k večeři svatby Beránkovy povoláni."

Ke stolu Kristovu jsou bez rozdílu církevní příslušnosti zváni všichni, kdo věří v jeho vykupitelské dílo a chtějí je spolu s ostatními slavit a přijímat.

PÍSEŇ 308

Propouštění

Blahoslavení, kteří lační a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. Blahoslavení pronásledovaní pro spravedlnost, neboť jejich je Království nebeské.

MODLITBA

Chválíme tě Pane za hostinu tvého království. Vždyť tu sytíš hlad po naději i vyprahlou víru. Kdyžs nás posílil na cestě následování, drž nás na ní svým Duchem, otevírej naše oči pro nouzi bližních, otevírej ústa ke svědectví evangelia, otevírej srdce pro milování bližních podle tvého příkazu i příkladu. - Takto nás veď a provázej - dokud ty sám nepřijdeš. Amen.

PÍSEŇ 649

Ohlášení

Přímluvy

Poslání Fp 2,1-4

Požehnání

Milost PJKa buď s vámi. Amen.

Píseň 176